

LA MANTRA AL CALL

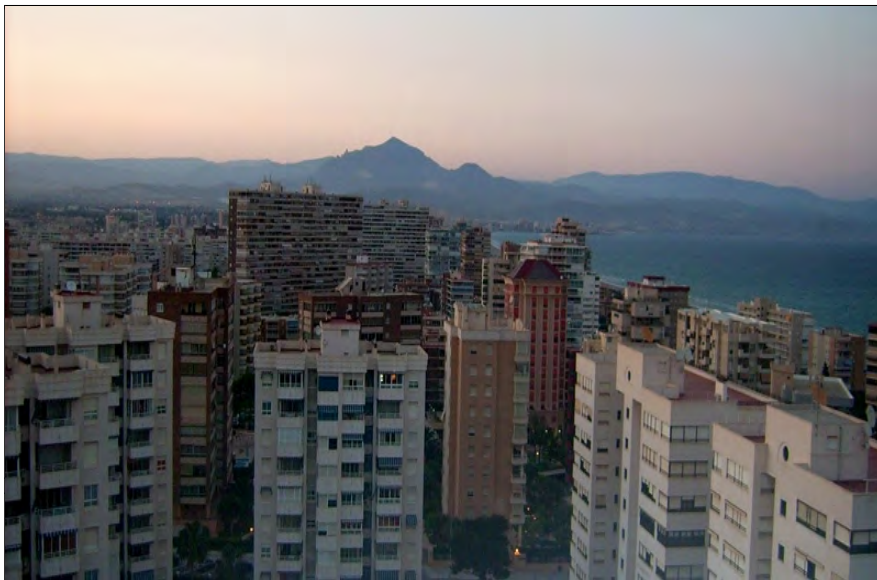
La degradació paisatgística de la franja litoral és irreversible

Entrevista al tècnic de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alacant

Des del Projecte d'Educació per a la Sostenibilitat que duem a terme a l'institut, vam sol·licitar una entrevista amb el tècnic de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alacant

per a parlar sobre els problemes mediambientals de la nostra ciutat. Juan Luis Beresaluze ens va rebre al seu despatx i va respondre molt amablement a totes les

preguntes, per comprometes que foren, que vam plantejar i que havien estat proposades per tot els companys de classe. Les respostes, a la pàgina de Medi Ambient.

Un litoral ple de formigó - Foto Irene Díaz

Cada dues setmanes es perd una llengua

La situació de les llengües al món

IRENE DÍAZ

Hi ha aproximadament unes 6.000 llengües i més de la meitat estan a punt d'extingir-se. La gran majoria no tenen textos escrits.

Quan una llengua mor, també desapareix una cultura, una manera de viure, unes tradicions i també desapareix la identitat d'un país o territori.

De fet, la diversitat lingüística es va reduir molt en els segles passats com a conseqüència de la colonització, migracions i guerres, que van imposar el poder i l'ús d'unes llengües sobre unes altres, donant-les més importància i poder. (segueix en Societat i Cultura)

¿QUÉ QUIERES SABER?

Nacional
Internacional
Economía
Deportes
Ocio
Cultura

cada día en **EL PAÍS**

... i més coses

- De l'anorèxia i la bulímia
- Raül pensa que els estudis són importants
- Tires còmiques de Carles Lozano
- Saps què són "els iguals"?
- I com funcionen "les cabanyueles"?
- Tuenti, transports i media ambient, espanyols a la NBA
- .. i més encara!

Per què en valencià?

A Espanya, a l'igual que a molts altres llocs, trobem llengües en contacte., és a dir, llocs on es parlen dues o més llengües. Aquesta situació rebia el nom de bilingüisme, però a l'actualitat es preferix utilitzar aquest terme per descriure els llocs on hi ha un ús igualat i equilibrat de les llengües, o també per a persones que dominen perfectament aquestes en qualsevol àmbit. Si a un d'aquests llocs on es parlen dues o més llengües hi ha una que s'utilitza a les situacions formals, i l'altra només a casa o amb

els amics, diem que en aquest lloc hi ha una situació de conflicte lingüístic. Aquest és el cas del valencià a la Comunitat Valenciana.

Als llocs on hi ha un conflicte lingüístic, trobem una llengua minoritzada i altra minoritzadora. La minoritzada és la que perd parlants i àmbits d'ús, mentre que la minoritzadora gels guanya. Al cas de la Comunitat Valenciana clarament la llengua minoritzada és el valencià mentre que la minoritzadora és el castellà.

Els conflictes lingüístics majoritàriament són deguts

als prejudicis relacionats amb les llengües. Aquestos poden ser conscients o no, però són els que ens fan pensar o afirmar que una llengua és millor que altra, ja siga perquè sona millor, perquè ens resulta més fàcil, perquè té menor entitat, perquè és menys culta...

Què podem fer nosaltres per a col·laborar en un canvi de tendència en l'ús de la nostra llengua? Petits gestos, com poden ser començar converses en valencià o participar en un concurs nacional de prestigi intentant prestigiar la nostra parla.

endesa

Las palabras ayudan a construir el mañana

SOCIETAT I CULTURA

La importància actual de l'estètica

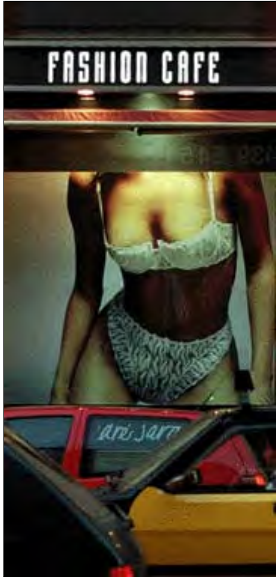
Al món actual, l'estètica provoca obsessions als jòvens pel seu aspecte

LLÚCIA DÍAZ

-" Hauries de fer algo per a perdre pes?"

-" Estàs molt gros?"

Aquests són els tipus de comentaris que fan que alguns xics i xiques joves patixen uns trastorns alimentaris (en els casos dels xics, sobretot si provenen de la figura paterna, però en el cas de les xiques influïxen més la pressió

La publicitat, culpable

mediàtica i la promoció d'un ideal de bellesa poc saludable). Aquestes són les conclusions després de fer un estudi que indica els factors de risc per a desenvolupar malalties com la bulímia i l'anorexia, varien segons el sexe (no afecten per igual a xics i xiques).

La bulímia és d'un desordre alimentari causat per l'ansietat i per una preocupació excessiva pel pes corporal i per l'aspecte físic. És una enfermetat per causes diverses (psicològiques i somàtiques) que produeix una irregularitat en l'obtenció d'aliments amb períodes de compulsió per a menjar, amb altres de dietes abusives, associat a vòmits i a digerir diferents medicaments (laxants i diurètics). Les persones que patixen aquesta enfermetat tenen una autoestima molt baixa i pensen que són culpables per menjar molt, solen provocar-se vòmits, etc. i degut a astó patixen canvis bruscos en el seu pes corporal. No produeix unes variacions de pes exagerades, la patixen més les dones que els homes i és molt més freqüent en l'edat de l'adolescència. Si aquesta malaltia arriba a un grau alt pot acabar amb la vida de qui la patix.

L'anorèxia és un desordre alimentari i psicològic a la vegada. Aquesta condició va

més enllà del control del pes: la persona malalta inicia un règim alimentari per a perdre pes fins que açò es transforma en un símbol de poder i control sobre el seu propi cos; d'esta manera l'individu arriba a la vora de la inanició amb l'objectiu de sentir domini sobre el seu propi cos. Aquesta obsesió es semblant a l'addicció a qualsevol droga o substància. A causa d'aquest trastorn alimentari les xiques afectades perden la menstruació, els cabells es cauen, la pell es seca i perd color... A nivell psicològic apareixen símptomes de depressió, canvis de caràcter i distorsió corporal que sol anar acompanyada de la negació del problema: segueixen veient-se grosses a banda d'estar escuàlides o segueixen expressant una gran insatisfacció amb el seu cos i imatge, que s'ha convertit en la seua definició com a persones i després de la seua exigència, encara no acaben d'agradar-se a si mateixes.

Cada vegada són més les persones afectades per aquestos tipus d'enfermetats tan greus, però afortunadament cada vegada és més la gent que protesta pel tipus de publicitat que es fa hui en dia, ja que és una de les principals causes d'aquestes terribles enfermetats.

Ha estat correcta la resposta de Tuenti?

L'assassinat de Marta ha qüestionat les xarxes socials

Tuenti és una xarxa social creada en 2006 per Zaryn Dentzel dirigida a la població jove espanyola. Al començament, estava feta per a universitaris i alguns coneguts del creador., però més tard van permetre l'entrada a més usuaris, encara que solament pot haver-hi un accés si s'ha rebut una invitació d'un usuari que ja estava registrat. El nom va sorgir perquè volien que inclogués "Tú" i "Ti". Al final va sorgir el nom de Tuenti perquè es pareixia a "tu entitat" i sonava bé.

Tuenti permet a l'usuari crear un propi perfil, pujar fotos en les que pots etiquetar amics, contactar amb ells, crear esdeveniments, comentar fotos, etc. Una vegada registrat, disposes d'una pàgina anomenada "Mi Perfil", dividida en múltiples apartats: una fotografia amb informació personal, un tauló de comentaris, un apartat on veure les últimes fotos en què estàs etiquetat, una petita llista d'amics i un buscador per localitzar membres.

Cada setmana es registren uns 8.000 nous usuaris i la xarxa continua creixent. Cada usuari dedica, de mitjana, dues hores a cada sessió, mentre que a altres xarxes, també populars, no s'arriba als 45 minuts. L'última

novetat és que podria denunciar als mitjans de comunicació, per l'ús excessiu dels continguts de la xarxa social per informar de l'assassinat de Marta del Castillo. S'han utilitzat imatges i converses de la jove assassinada i dels presumptes homicides i còmplices en notícies d'Internet i premsa encara que l'avís legal de Tuenti prohibeix reproduir continguts fora de la xarxa social sense el seu permís, per a poder protegir l'usuari. Els portaveus de Tuenti recordaren que els mitjans de comunicació poden utilitzar aquests continguts com "recolzament informatiu per a casos específics", com el de la mort de Marta. Tanmateix, a aquesta ocasió s'ha extralimitat l'ús dels continguts de la xarxa i per això, Tuenti ha eliminat els perfils de Marta del Castillo i del presumpte assassí, per conservar la intimitat i el respecte dels menors. Han estat esborrats tant les imatges dels joves com els comentaris dels seus amics.

L'únic perfil disponible en aquestos moments és el del presumpte còmplice, acusat de ajudar a fer desaparèixer el cos de Marta, però solament pot ser visitada pels usuaris que es troben entre els seus amics.

Situació de les llengües al món

Hui en dia el 96% de les llengües es parlat pel 4% de la població

És una cosa que es veu prou clar en Internet, ja que si ens fixem el 90% de la informació està escrita en només 12 idiomes, el que obliga a que les persones que no poden usar Internet hagen d'aprendre altre idioma que no és el seu per a poder utilitzar una de les principals fonts d'informació que hi ha actualment al món.

Només s'ha aconseguit reviure una llengua morta una vegada, ja que és un procés molt complex: és el cas de l'hebreu, únic cas en què s'ha aconseguit

reviure-la, i això va ser possible perquè la van fer oficial i van anar completant el vocabulari i renovant-lo amb paraules noves perquè es poguera parlar, ja que abans de tornar-li a donar ús s'utilitzava en l'àmbit religiós i li faltaven paraules per a poder usar-lo diàriament.

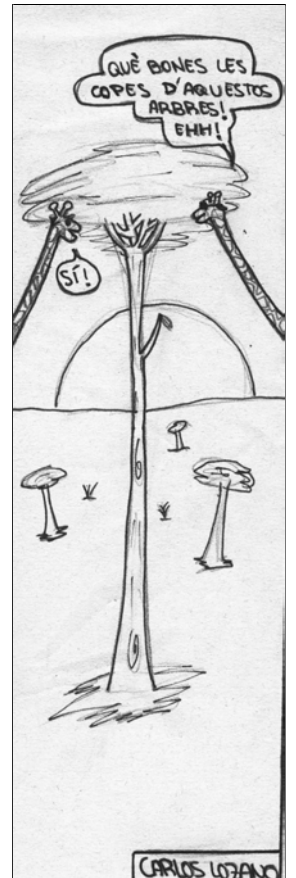
Aquest procés s'ha intentat fa anys i actualment amb molts casos europeus, ja que disposen de diners i recursos necessaris per a poder fer possible el manteniment

d'aquestes que es troben en perill d'extinció, però, al contrari, en els països pobres és molt més complicat fer aquest tipus de projectes de "restauració i conservació", ja que no disposen dels recursos econòmics necessaris per a fer possible aquesta reincorporació lingüística.

També es deu a que es considera que les seues llengües són menys prestigioses i els seus parlants estan en una important situació de marginació.

Un idioma dels més minoritaris (si no el que més) és el zoque ayapaneco, parlat en Mèxic per un home de 72 anys i un veí. Aquest senyor està intentant que aquesta llengua no es mora, i per això està organitzant uns cursos perquè altra gent l'aprenega, i d'aquesta manera evitar que desaparega.

És molt important que ens conscienciem de la importància que té aquest tema i entre tots podem ajudar a que no oïrrega el fet de que desaparega una llengua cada dues setmanes.

CARLOS LOZANO

Transports i Medi Ambient

Exposició de la Colla Ecologista d'Alcoi

SOLE CAMPOS

Aquesta exposició fa reflexionar sobre l'abús que es fa de la utilització d'alguns mitjans de transport, i invita a dur a terme accions que ajuden al desenvolupament sostenible del planeta. I és que, encara que siga molt còmode i ràpid l'ús de mitjans de transports com el cotxe, l'avió o el tren, ocasionen greus problemes com: l'impacte ambiental, ajudant a la destrucció de la capa d'ozó i al canvi climàtic; l'impacte territorial, ja que és necessari destruir espais naturals per a construir les xarxes de carreteres o de vies de tren; malbaratament econòmic: la despesa en transport equival al 8% del PIB de la Unió Europea; impacte sobre els éssers vius, produint més accidents, destrucció d'ecosistemes o més soroll.

Dins de la ciutat el transport que més s'utilitza, i de forma innecessària, és el cotxe: la gent l'utilitza diàriament per a recórrer distàncies molt curtes, fins i tot fent correr perill a

altres vianants que van bici. El cotxe fa que a la ciutat no siga agradable fer coses que abans si que ho eren, com xarrar amb el veí o jugar al carrer. A més, el seu soroll no és gens agradable, i pot tindre efectes com problemes per a dormir o baix rendiment escolar.

Entre tots podem solucionar aquest problema tant dins de la ciutat com a fora: dins, utilitzant el transport públic en lloc de l'automòbil, potenciant el comerç i l'oci dels barris. Fora, utilitzant l'avió únicament per a distàncies molt llargues, i el tren o l'autobús per a distàncies mitjanes.

Les cabanyueles

Segueix viva aquest antic costum de predir l'estat del temps de l'any basant-se en l'aspecte climatològic dels distints dies del mes d'agost. Segons la tradició, que segueixen les persones que viuen al camp i amb una edat avançada (i no sense la incredulitat de molts altres), el primer dia d'agost representa el mateix mes de l'any següent; el dos correspon

a setembre i així fins que arriba juliol amb el dia 12, i comença de nou, però en l'altre sentit. Ací ho concretem més:
 Agost - dies 1 i 24
 Setembre: 2 i 23
 Octubre: 3 i 22
 Novembre: 4 i 21
 Desembre: 5 i 20
 Gener: 6 i 19
 Febrer: 7 i 18
 Març: 8 i 17
 Abril: 9 i 16
 Maig: 10 i 15
 Juny: 11 i 14
 Juliol: 12 i 13

Col·labora perquè aquest paratge no desaparega

ENTREVISTA AL TÈCNIC DE MEDIAMBIENT DE L'AJUNTAMENT D'ALACANT

A continuació estan les preguntes que vam preparar amb tots els companys de classe i les respostes de Juan Luís Beresaluz.

1. Quines mesures o iniciatives han estat dutes a terme pel govern municipal en el desenvolupament de l'Agenda 21 local en els últims anys?

Quan es va signar la carta d'Alborg el 1994 es van formar grups per a estudiar propostes d'acció en cinc àrees, però es va parar el 2001. Segueixen aturades les iniciatives a espera de la del fòrum de ciutat, previst a la llei de grans ciutats, però que encara no ha estat constituït.

2. Quines mesures o iniciatives s'estan desenvolupant en l'actualitat? Ara per ara estan en marxa les següents iniciatives:

a) Pla estratègic general de control del cycle de l'aigua. Aquest pla pretén reutilitzar el màxim d'aigua possible (actualment s'ha arribat a un 30-35%). També pretenem evitar pèrdues i maximitzar el tractament d'aigües residuals. S'ha aconseguit que la depuradora del racó del lleó done aigua destinada a camps de golf i agricultura de les comarques de l'Alacantí i Baix Vinalopó. Tota l'aigua que reguen els camps de golf és reciclada. L'any 2005 la ciutat va rebre el premi ciutat sostenible en el cycle de l'aigua.

b) Pla de mobilitat sostenible que vol potenciar la utilització del transport urbà, la peatonalització, encara que siga parcial, del centre i l'ampliació de la xarxa de carril bici.

c) Agenda 21 escolar

d) La realització del mapa acústic de la ciutat, que es pot consultar a la web de l'Ajuntament.

3. No hi ha informació sobre agenda 21 local a la pàgina web de l'ajuntament. No és prioritari informar als ciutadans de les iniciatives municipals en matèria de sostenibilitat a la ciutat com una eina de conscienciació ciutadana? Per què no s'hi fa?

Com ja he comentat abans, quan es va firmar la carta d'Alborg el 1994 es van formar grups per a estudiar propostes d'acció en cinc àrees, però es va parar el 2001. Segueixen aturades les iniciatives a l'espera de la constitució del fòrum de ciutat, previst a la llei de grans ciutats, però que encara no ha estat constituït.

4. Quins són els principals problemes mediambientals de la ciutat?

El més important, el trànsit, que ocasiona contaminació acústica, atmosfèrica i ocupació d'espai. També poden esmentar la gestió de residus i neteja, la gestió de l'aigua i la manca de zones verdes. La Serra Grossa és una zona d'especial

protecció urbanística, on no es pot edificar. Hi ha un projecte d'actuació per a reforestar-hi i recuperar l'espai natural. El major problema és que la major part d'aquest espai és de propietat privada, amb molts petits propietaris. Ja hi existeix accés d'aigua depurada i està prevista una inversió de 10 milions d'euros.

5. En comparació amb altres ciutats europees semblants a Alacant en població i extensió, en quin nivell de sostenibilitat mediambiental podríem dir que ens trobem?

Tenim problemes semblants a altres poblacions europees. Uns indicadors són millor que altres. Però els habitants tenen una opinió positiva de la ciutat

6. Quina relació hi ha a Alacant entre persones i vivendes?

Més o menys a 2'2 persones per vivenda; xifra parella a qualsevol altra ciutat de serveis.

7. Forma part la ciutat d'alguna xarxa de ciutats sostenibles?

De ciutats sostenibles, no. Participem al projecte europeu URBAL, modalitat xarxa 6: medi ambient urbà.

8. La degradació paisatgística de la franja litoral és un fet irreversible?

Sí, rotundament. Hi ha casos on han desaparegut dunes, que mai més no tornarem a veure; també resulta afectat els dipòsit de sediments. S'està intentant, amb el nou pla de conservació de la costa, preservar una franja litoral de 500 m lliure d'edificacions. En llocs on ja hi ha llicències de construcció adjudicades intentem reagrupar les cessions obligatòries de terreny disperses; així hem aconseguit 75.000 m2 al Cap de l'Horta.

9. El model de creixement urbanístic actual d'Alacant és sostenible?

No sé què dir. Com tècnic de medi ambient diria que no, pot ser com a polític diguera que sí. Duen que sí, jo no sé què dir. Amb la sostenibilitat hi ha una trampa: les necessitats de demà les avaluem hui, amb els nostres paràmetres, però al mateix temps creem noves necessitats amb el nostre comportament actual que caldrà avaluar amb nous paràmetres. Hauríem de parlar de sustentabilitat i no de sostenibilitat.

10. Què pensa fer l'ajuntament d'Alacant perquè els símbols importants com el castell, el Postiguet, l'Explanada... es mantinguen en bon estat?

Tots els espais públics que tenim a Alacant tenen un programa de conservació. Per al castell tenim un estudi d'un programa de millorament que el convertisca en una zona recreativa amb més dotacions i algun museu. A l'Explanada mantenim usos habituals com la banda de música.

11. De quina manera pot afectar o afavorir la instal·lació en el port d'Alacant del magatzem de ciment?

El port d'Alacant no és tema de l'ajuntament d'Alacant sinó de l'autoritat portuària (Ministeri de Foment), que és qui dissenya les actuacions a efectuar; l'ajuntament només dona les llicències d'obra. Aquestes instal·lacions són bones ja que permetran efectuar descàrregues de material a cobert quan ara es fan a cel obert, amb la qual cosa disminuirà la quantitat de partícules en suspensió; és evident que són lletges, per tant caldrà estudiar-ne les dimensions perquè no afecten el perfil de la ciutat.

12. Quants camps de golf hi ha a Alacant? Hi ha recursos d'aigua per mantindre'ls? Es reguen amb aigua potable o de depuradora?

Al terme municipal d'Alacant hi ha 2 camps de golf (Alicante golf i El Plantío). Recursos en tenim més que suficients; podríem mantenir 300 camps de golf com a mínim. Però el vertader problema no és eixe, sinó les construccions urbanes del voltant.

13. Des d'un punt de vista de sostenibilitat cultural, per què no es troba entre les prioritats d'aquest ajuntament protegir i usar la llengua pròpia dels alacantins?

La llei s'ha de complir, però no es fa.

EL PODER CURATIU DE LES PLANTES

Aproximació als estudiosos valencians en etnobotànica i medicina

La fitoteràpia consisteix en el tractament de malalties mitjançant les plantes o substàncies derivades d'elles. Ja en la prehistòria l'home neandertal les utilitzava amb fins curatius. A més a més, ens consta que els egipcis també les usaven per a no contraure epidèmies. A la Península Ibèrica van cobrar importància gràcies als grecs i als romans, que disposaven ja d'uns llargs llistats sobre aquestes. A l'Edat Mitjana, els monjos (que disposaven de la cultura del moment) cultivaven plantes medicinals per a curar als pelegrins que passaven. Amb l'arribada de la medicina científica va caure a l'oblit el poder curatiu de les plantes medicinals, fins a unes dècades enrere, on s'han demostrat els seus efectes beneficiosos.

• Antonio José Cavanilles:

Era un naturalista d'origen valencià que va dedicar la seua vida a l'estudi de la flora de distints llocs on va viatjar. La primera obra botànica de Cavanilles fou una sèrie de deu Dissertations sobre la classe "Monadelphia" (1785-1790), que començà a publicar-se a París i acabà d'imprimir-se a Madrid. Amb la seua tornada a Espanya va rebre l'encàrrec d'estudiar les plantes peninsulars, començant per les valencianes. Va escriure diversos volums tractant espècies valencianes, americanes, filipines... La seua contribució a l'etnobotànica té una gran transcendència, tenint en compte que la càtedra d'herbes valenciana (durant el Renaixement) fou una de les més importants a tota Europa.

• Arnau de Vilanova:

Arnau, nascut en València, va ser un important metge de l'època medieval. Va estudiar medicina a Montpeller i va estar al servici de la família real d'Aragó. Després va tornar a França com a mestre de medicina. Encara que li atribueixen llibres relacionats amb l'alquímia, s'ha descartat que ell siga l'autor. Vilanova va deixar una gran obra molt reconeguda que suposa una informació primordial sobre el saber mèdic clàssic, entre les quals destaquen les de la seua època a Montpeller. Un conjunt d'extensos tractats sobre la docència impartida en les Escoles de Medicina, col·leccions d'aforismes d'intenció mnemotècnica (Paràbolas de la medicació), obres de doctrina mèdica, unes estrictament especulatives (De humido radicale) i unes altres que desemboquen en la pràctica (De considerationibus operis medicinae), exposicions de farmacologia bàsica (De graduatibus medicinarum), etc.

• Joan Pellicer:

Doctorat en medicina i cirurgia per la Universitat de València, va dedicar quasi tota la seua vida a l'estudi de l'etnobotànica valenciana i, concretament, de la flora de les comarques centrals. Va escriure diversos manuals sobre el tema i va destacar com a investigador i recuperador del llegat fitoterapèutic i etnobotànic valencià. En col·laboració amb el Centre d'Estudis i Investigacions Comarcals Alfons el Vell, va publicar Meravelles de Diània, sobre nou parajes de la Comunitat Valenciana. També va escriure De la Mariola a la mar, Flora pintoresca del País Valencià i Costumari Botànic.

Plantes curatives

• Timó: afavoreix la digestió, augmenta l'apetit, pel dolor de gola, relaxant, per a problemes buccals, cicatritzant i antisèptica. Ús del timó: per exemple, prenent tres tasses d'aquesta planta en infusió al dia (després de cada menjar) s'afavoreix la digestió i s'eviten els dolors d'estómac.

• Sàlvia: antiinflamatòria, estimulante, antisèptica, desinfectant bucal, per a problemes respiratoris i estomacals. Ús de la salvia: per exemple, per a curar les ferides, netejar-les amb compreses amb la maceració de 20 grams de fulles seques en 3/4 litres d'aigua.

• Romer: per a malalties respiratòries i digestives, com a antisèptic, per a dolors musculars, bo pel cabell. Ús del romer: per exemple, afavoreix el naixement del cabell la aplicació d'una part d'oli de romer barrejada amb dos parts d'oli d'ametlla.

• Menta: per a problemes de l'aparat digestiu i de l'aparat respiratori, per a problemes buccals, com a tònic

i indicada en casos de problemes nerviosos i rampes. Ús de la menta: entre altres, per a combatre el mal alè, s'aconsella mastegar les fulles fresques de la planta o eixugar-se la boca amb una infusió d'aquesta.

• Camamilla: digestiva, calmant, antiinflamatòria de la pel. Bona para rentar ferides obertes i dels ulls, per a dolors articulars i pel cabell. Ús de la camamilla: per exemple, per als desajusts del sistema nerviós es recomana incorporar a l'aigua del bany el resultat d'una infusió d'aquestes flors ben seques.

• Fenoll: pels aparats digestiu y respiratori, problemes buccals, impotència, com a tònic capil·lar, problemes de memòria. Ús del fenoll: les friccions amb oli de fenoll resulten útils pel tractament de l'Alzheimer.

• Te de roca: pel dolor d'estómac, com a sedant nerviós, per tractar la diarrea. Ús del te de roca: tomant una infusió d'aquest te després de cada menjar s'afavoreix la digestió.

Tradicció de la Nit de Sant Joan

Es la nit en què s'obri la porta que ens introdueix al coneixement del futur i a les dimensions màgiques

El 21 de juny es celebra en l'hemisferi nord, el dia més llarg de l'any. No és un dia com els altres, la naturalesa, l'home i les estrelles es disposen a celebrar una festa, carregada de gran poder i màgia. Fades de la naturalesa caminen solts pels camps; els agricultors donen gràcies per l'estiu, les collites, les fruites i per disposar de més hores per a complir amb les seues tasques i lliurar-se a la diversió. També és el moment just per a demanar per la fecunditat de la terra, a més s'ha de començar a emmagatzemar aliments per a passar la tardor i l'hivern.

La celebració del solstici d'estiu, és tan antiga com la mateixa humanitat. Al principi es creia que el sol no tornaria a la seua esplendor total, doncs després d'aquesta data, els dies era cada vegada més curts. Per aquesta raó, fogates i ritus de foc de tota classe s'iniciaven en la vespra del ple estiu, o 20 de juny, per a

simbolitzar el poder del sol i ajudar-li a renovar la seua energia. En temps posteriors s'encenien fogates en els cims de la muntanyes, al llarg dels rierols, en la meitat dels carrers i al capdavant de les cases. S'organitzaven processons amb torxes i es tiraven a rodar rodes cremant pujols baix i a través dels camps.

Sovint es ballava i saltava al voltant del foc per a purificar-se i protegir-se d'influències demoníques i assegurar el renaixement del sol. Es pot dir que tot va començar fa prop de

5 mil anys, quan els nostres avantpassats, tan amics d'observar les estrelles, es van adonar que en determinada època de l'any el Sol es mou des d'una posició perpendicular sobre el Tròpic de Capricorn, fins a una posició perpendicular sobre el tròpic de Càncer.

A aquests dies extrems en la posició del Sol se'ls va cridar solsticis d'hivern i estiu, els quals ocorren els dies desembre 21 i juny 21 respectivament. Aquestes dates corresponen a l'hemisferi nord, doncs en el sud és al contrari.

Els iguals

Molt abans que apareguera "el cuponazo" i que la ONCE es convertira en el empori que és, els venedors dels cupons, dels "iguals", els cecs solien cridar noms dels números que tenien en venda, d'acord amb les dues últimes xifres. Noms com la REBOLICA, les MAMELLES, l'ORINAL, ...cent terminacions de cent nombres que la gent del poble coneixia i que els més aficionats al sorteig sabien de memòria; noms expressius, fins i tot escatològics. Encara hi ha qui sol·licita del venedor un nombre concret pel nom.

Porta la mort? (per sol·licitar un nombre que acabe en 00).

Es creu que aquesta tradició no es dona en altres llocs.

Tradicció que perdura, i no només en persones d'edat avançada. Està tan implantada que alguns comerços i moltes empreses l'utilitzen com a publicitat.

2 El Sol	3 El Xiquet
8 La Dama	9 L'Arpa
14 Les Cireres	15 El Ralm
20 Espanya	21 França
26 El Pollastre	27 La Paxareta
32 La Bomba	33 La Torre
38 El Gos	39 El Bou

EL MÉS IMPORTANT SÓN ELS ESTUDIS

Raül, el 27 de l'Hèrcules C.F., contesta les nostres preguntes

DAVID GUILLÉN i PAU REDONDO

Estàs estudiant al I'ES Figueras Pacheco d'Alacant, veritat? Com portes els estudis, relacionat amb tot l'àmbit futbolístic que t'envolta?

- Sí sí, seguisc estudiant al Figueras Pacheco per les vesprades, perquè m'estic traient el batxiller. Ho porte com puc, em costa molt portar les dues coses al mateix temps, però està clar que el més important són els estudis, ja que això del futbol mai se sap quant pot durar.

Bé, passant al tema del futbol, ens podries parlar sobre com va ser per a tu debutar en el primer equip de l'Hèrcules amb només els teus 18 anys?

- Doncs va ser increïble, no? UN SOMNI ACOMPLERT. Com jo, molts xavals comencen en un equip de barri com és el Plaça d'Alger que va ser l'equip on vaig començar jo; vaig estar fins als catorze anys quan en un partit davant al "Kelme" em vam veure jugar; recorde que en acabar el partit un home es va apropar i em va dir que era un ullejador de l'Hèrcules i

Llavors, com a qualsevol xaval al qual li agrada el futbol vaig decidir anar-me'n a l'Hèrcules CF que lògicament és molt millor que el Plaça d'Alger. Aquest any debutant contra el Llevant he complert el que tant esperava.

Creus que l'equip té alguna possibilitat de pujar a primera?

- És clar que la té, pense que som un bloc molt unit, i no ho dic perquè és el que sempre se sol dir, ho dic perquè veig molta compenetració i comoditat entre nosaltres i això du a terme un paper molt important en els partits. El Xerez, el Salamanca, el Saragossa ... són equips molt forts que tenen les coses clares, i estan ben formats, a més, són rivals molt durs, entre altres coses, per tenir jugadors tan destacats com són Oliveira i Ewerton ... Però en fi, crec que l'any "2009" ens veurem a la taula de primera.

Quina experiència està sent la teva sabent que estàs convocat per la selecció sub-21 d'Espanya?

Bé, doncs si debutar en el primer equip del Hercules CF ja va ser

un somni, això ja és per estar morint-me. Estava a Catalunya entrenant i de sobte, enmig de l'entrenament, el mister em va trucar, m'ho va dir, i em vaig quedar amb una cara de pel·lícula, ja us ho podeu imaginar.

Podries explicar quina mena de dieta o alimentació portes al llarg del dia?

- Bé doncs jo porte una dieta equilibrada, com qualsevol esportista; aquesta està elaborada, sobretot, a base d'hidrats de carboni i proteïnes. És en general una dieta sana i saludable.

Bé, i ja per acabar, una última pregunta una mica indiscreta. Sent jugador de futbol professional, com es viu econòmicament?

- La veritat és que no ho sé perquè encara que estic en la selecció sub-21 i en la segona divisió espanyola no cobre com un esportista professional, llavors no et podria dir exactament com viu un esportista, el que sí us puc dir, que malament no es viu.

FOTO DE DAVID GUILLÉN

Espanyols a la NBA

Pau Gasol

Equip: Los Angeles Lakers

Protagonisme, triomf, All-Star... Així podríem definir la temporada de Pau aquesta temporada 2008-09. Un principi prometedor (21 victòries i 3 derrotes) eren un bon auguri per pensar en un fantàstic any per part de l'equip de Los Angeles. I ara trobem els resultats. Tenen la primera posició de la Conferència Oest assegurada amb 58 victòries i només 16 derrotes. Ha sigut el millor any a nivell col·lectiu de Pau, però les seues actuacions individuals no s'han ressentit: segona presència al All-Star (anotant més d'una cistella), jugador de la setmana a febrer, triple-doble...

No li ha faltat res a aquesta temporada però ell espera culminar-la de la millor forma possible: tenint un anell de campió a la seua mà.

Jose Manuel Calderón

Equip: Toronto Raptors

Profunda decepció la que ha tingut aquest any Jose Manuel Calderón a pesar del gran nivell que ha demostrat aquesta temporada. Els fracassos esportius contenen més per a ell que altra cosa, i es que els Toronto Raptors, aspiraven a tot. El fitxatge de Jermaine O'Neal, un pivot que donaria equilibri al equip, no ha sigut suficient per detindre la caiguda lliure de la franquícia canadense. Els trobem avall, al penúltim lloc a la Conferència Est (28 victòries i 45 derrotes), amb poques possibilitats d'arribar a classificar-se per als Play-offs.

Per part de Jose Manuel Calderón, no ha faltat la seua aportació a l'equip: rècord històric de la NBA en tirs lliures anotats consecutius amb 87, només 10 darrere de Micheal Williams, qui aconseguí 97 seguits; cinquè en assistències amb 8.8 per partit i el lideratge d'un equip on el capità, Chris Bosh, no ha tingut la seua millor temporada.

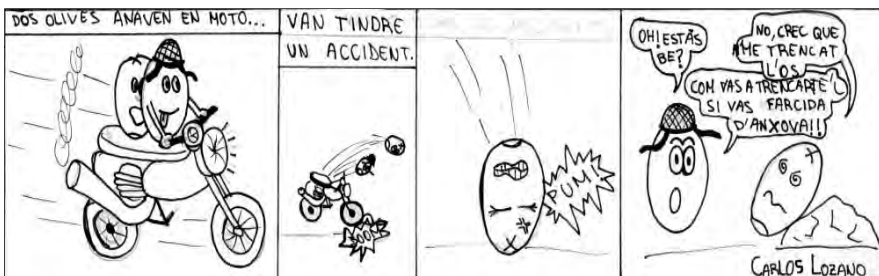
Tot això amb una lesió que el deixà 13 partits sense jugar. Esperem que el destí de Jose Manuel Calderon canvie, amb ell o amb el seu equip, per a millor.

Rudy Fernández

Equip: Portland Trail Blazers

El ritme de partits a la NBA és frenètic, i pareix que a Rudy li ha costat una mica adaptar-se, però això no evita que siga una estrella emergent a la millor lliga del món. No m'atreuria a situar-lo entre les grans estrelles com Kobe Bryant o LeBron James, però probablement serà important en qualsevol equip en el que jugue.

Troblem el seu equip, els Portland Trail Blazers, a la cinquena posició a la Conferència Oest amb 47 victòries i 27 derrotes, i un gran projecte de futur. Més de la meitat de la plantilla té menys de 24 anys i sobra el talent. Rudy ha encaixat perfectament el seu nou rol als Blazers, llançador de triples, i amenaça en batre el rècord de més triples encistellats per un jugador a la seua primera temporada, com Joan Carles Navarro, que es queda a les portes. També va tindre la seua presència al cap de setmana All-Star, on jugà el partit dels millors principiants i el concurs d'esmaixades. La seua actuació va ser molt digna, amb una actuació impecable al partit de rookies (principiants) i l'injustícia que va rebre al concurs, quan les seues esmaixades mereixien més de 42 punts. Desitgem que Rudy continuï el seu camí per l'NBA, que tinga compte amb les lesions i torne a l'All-Star, però aquesta vegada al concurs de triples, que no hi ha jutges.

Marc Gasol

Equip: Memphis Grizzlies

Desastre Grizzlie, excel·lent Marc. Ja li agradaria a ell que ambdues foren juntes, però es que els Memphis Grizzlies no han aconseguit completar una temporada "decent".

Marc ja s'ha pronunciat en públic del disgust que li comporta entrenar amb gent poc compromesa amb l'equip. Ell, per altra banda, completa una boníssima temporada per un rookie amb la presència al partit de principiants i donant-se a conèixer al ambient NBA (53%

d'encerts de tirs de camp i 7.4 rebots per partit). Manquen pivots purs, amb bona mà i visió de joc així que augurem una bona carrera a l'NBA, on li plouran ofertes d'altres equips interessats en els seus serveis. Esperem una sortida prompte, a no ser que hi haja un canvi significatiu en la franquícia de Tennessee.

Sergio Rodríguez

Equip: Portland Trail Blazers

La temporada de Sergio ha sigut un termòmetre: començà calent a la primera meitat de la temporada

amb molts minuts de confiança en pista. Després, amb la lesió del base titular de Portland, Steve Blake, l'entrenador decidí posar-lo de titular fins que es recuperara. No aprofità del tot els seus minuts, i amb la tornada de Blake, quedà relegat al banc fins ara. Continúa tenint els seus minuts a pista, com el segon base de qualsevol equip NBA, però confiem que el seu entrenador Nate McMillan s'estire més amb el temps de joc de Sergio i que tornem a veure el seu bàsquet espectacular.

Fotos de www.nba.com

Un passatemps: Els codis

Des de l'època romana fins l'actualitat han existit els codis. Des del simple codi Cèsar fins codis utilitzats en les tecnologies més avançades, com per exemple els ordinadors, per a fer una transmissió segura de les dades. També van ser molt importants en la segona guerra mundial on va ser decisiu per a la victòria el fet de desxifrar el codi que utilitzaven els alemanys ajudats d'una màquina anomenada Enigma. Però aquestos son solament uns pocs hi ha infinitat d'ells.

Ara ens centrarem en un codi, el primer de tots, el Codi Cèsar, anomenat així

en honor al seu inventor Julius Cèsar, l'emperador de l'antiga roma. Aquest codi es basava en el desplaçament de les lletres. Per exemple, si la clau és 3 (desplaçar cap a la dreta 3 lletres), la A es convertiria en D, la B en E, i així successivament. Aquest codi l'utilitzava el Cèsar per comunicar-se amb els seus generals.

1. Xifra el missatge "QUEDEM AL PATI PEL MATÍ" amb clau 3
2. El missatge "SJ QX NWCNWB" ha estat codificat amb clau 9. Què diu?
3. Què voldria dir la clau 47?
4. Escribeu tres claus equivalents a la clau 15.

Kakuro

En aquest joc de lògica l'objectiu és omplir les caselles amb nombres de l'1 al 9 sense que es repetisquen en vertical o horitzontal. La suma d'eixos nombres ha de ser el nombre dins del quadre negre.

Nivell: Fàcil.

	5	7			9	10			
4			24	4			30	17	16
9				35					
	11				24				
		11		17				9	
24	16	13		7					
			21						4
10			15	9			4		
	15		30				10		
					9				
	16	8		5				6	
23		17		10					
			11						4
35			6				8		
			4				3		